

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง "เสรีภาพและจริยธรรมหนังสือพิมพ์ไทยในทัศนะของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช" เมื่อพิจารณาจากระเบียบวิธีที่นำมาศึกษา จัดได้ว่าเป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) งานวิจัยนี้จะได้ค้นคว้าและนำข้อมูลความคิดเห็นของม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ในช่วงเวลาต่างๆจากแหล่งข้อมูลทั้งในรูปสิ่งพิมพ์ เอกสารและบทสัมภาษณ์ มาทำการบันทึกตามประเภทที่จำแนกไว้โดยแยกเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. เหตุการณ์ หมายถึง ประเด็นทางการเมือง ที่มีผลทำให้ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ แสดงความเห็นเกี่ยวกับเสรีภาพและจริยธรรมของหนังสือพิมพ์
2. ทัศนะ หมายถึง ความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับ เสรีภาพ และจริยธรรมของหนังสือพิมพ์

จากการศึกษารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น จากเอกสารหนังสือ รวมถึงความคิดเห็นที่ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช เคยแสดงไว้ในที่ต่างๆ สามารถสรุปประเด็นหลักได้ดังต่อไปนี้

1. บทบาทการวิพากษ์วิจารณ์ตรวจสอบรัฐบาลของม.ร.ว.คึกฤทธิ์
2. เสรีภาพหนังสือพิมพ์ไทยในทัศนะของม.ร.ว.คึกฤทธิ์
3. จริยธรรมหนังสือพิมพ์ไทยในทัศนะของม.ร.ว.คึกฤทธิ์
 - ความรับผิดชอบต่อสังคม (responsibility)
 - การสนองสิทธิที่จะรู้ของประชาชน(right to know)
 - สิทธิส่วนบุคคล (right to privacy)
 - ความยุติธรรมในการรายงานข่าวและความเป็นกลาง (justice & objectivity)
 - ความถูกต้องในการเสนอข่าวสาร (accuracy)

เมื่อบันทึกข้อมูลแยกตามประเภทแล้ว ก็จะนำมาเทียบเคียงกับทฤษฎี หรือแนวคิดเกี่ยวกับเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ เพื่ออธิบายและเปรียบเทียบความแตกต่างในแต่ละช่วงสถานการณ์ทางการเมือง (periodization) การพิจารณาความเห็นรวมถึง ความเปลี่ยนแปลงของความเห็นในแต่ละสถานการณ์ จะใช้หลักแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประเด็นนั้นๆ เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นการเก็บข้อมูลแบบเจาะจง คือหาความคิดเห็นหรือประเด็นเกี่ยวกับเสรีภาพหนังสือพิมพ์ ที่ปรากฏในรูปแบบต่างๆ เช่น

1. คอลัมน์ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ เช่น "ตอบปัญหาประจำวัน", "ซอฮสวนพลู" (สำหรับคอลัมน์ "ซอฮสวนพลู" เริ่มต้นใช้ชื่อคอลัมน์ว่า "เก็บเล็กผสมน้อย" ต่อมาเปลี่ยนชื่อเรียกหลายครั้งเป็น "คึกฤทธิ์", "ข่าวนอกนา", "ข่าวไกลนา", "คลื่นใต้น้ำ", "ข้างสังเวียน" และ "ซอฮสวนพลู" ในที่สุด การวิจัยชั้นนี้นับรวมทั้งหมดทุกชื่อ)
2. ความคิดเห็นที่ปรากฏอยู่ในรูปของบันทึคดี เช่น เรื่องสั้นนวนิยาย สารคดีต่างๆ ที่ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ เป็นผู้เขียน
3. ความคิดเห็นที่ปรากฏอยู่ในรูปของเอกสาร รายงานการประชุม สัมมนา ปาฐกถา บทสัมภาษณ์ และบทความในสิ่งพิมพ์ต่างๆ
4. สัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช
5. หนังสือหรือเอกสารหรือบทความที่กล่าวถึงม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช